

Ofensiva anticatalanista

Diversos esdeveniments ocorreguts recentment a Eivissa i a Mallorca demostren que hi ha una reorganització de l'espanyolisme ultra a les Balears, amb l'anticatalanisme com a nexa d'unió.

L'anticatalanisme ha fet un salt qualitatiu a Balears. Ja no són, tan sols, campanyes basades en l'enviament de cartes als directors de diversos mitjans de comunicació, sinó que responen a organitzacions que actuen coordinadament i que tenen com a objectiu pressionar les institucions i, sobretot, el PP, que és el partit que governa els consells insulars d'Eivissa-Formentera i Menorca i el Govern balear. Especialment és el govern de Jaume Matas el seu objectiu, atès que és l'òrgan amb les competències d'ensenyament en català i que, a partir de l'1 de gener de 1998, gestionarà les competències de tot el sistema d'ensenyament

Tot i que l'actitud del president, Jaume Matas, i del conseller d'Educació i Cultura, Joan Flaquer, ha frustrat les expectatives ultres, el fet és que el PP d'Eivissa ha caigut a la trampa de les tesis anticatalanistes. És una llarga història que es remunta a l'època en què encara governava a Balears Cristòfol Soler.

La feblesa del govern de Cristòfol Soler –ja prou explicada– s'emmarcava dins una profunda crisi del PP de Balears, producte de la dimissió forçada de Cañellas el juliol de 1995 per l'afer del Túnel de Sóller. Soler va ser víctima de forces diverses que convergiren en contra seva, una de les quals era el sector ultra del PP, l'anticatalanista. Quan es produeix la substitució de Soler per Matas, creuen que se'ls obre el cel.

ARXIU / JOAN CELIÀ

L'estratègia. Un ex-senador, que el PP no havia tornat a presentar a les eleccions de 1996, Joaquim Cotoner, començà a maniobrar. A poc a poc coincideixen persones i grups que únicament tenen com a nexa d'unió la fòbia anticatalana. Alguns són del PP, com el germà de Cañellas, Carles, o el mateix Cotoner. D'altres són externs: restes del franquisme com Jaume Martorell, que fou condemnat per l'atemptat al repetidor de TV3 a Alfàbia (Mallorca) i que és president d'un anomenat Centro Cultural Mallorquí. Aquesta entitat ha informat en el seu butlletí d'una campanya de grups encara més radicals contra "els catalanistes", que fins ara s'ha concretat a pintar creus grogues als domicilis particulars de consellers del Govern o

dels seus familiars més directes, com en els casos del d'Economia, Antoni Rami, o el de Cultura, Joan Flaquer. Un altre dels ultres implicats és Miquel Garau, un policia organitzador d'una fantasmagòrica Unió d'es Pòbble Baléa, creador del que ell anomena "baléa" –així, amb dos accents i sense r final– i que diu seguir unes preteses normes ortogràfiques d'un suposat primer congrés de filologia "baléa" que segons diu es va fer a Palma el 1992-1993, i que òbviament no coneix ningú.

Coincidint en el temps, a Eivissa comença a funcionar públicament una anomenada Asociación de Defensa del Castellano presidida per Juan Francisco Bermejo Garrido i l'objectiu de la qual queda ben palès en el seu nom.

Joaquim Cotoner surt d'un cotxe. L'ex-senador del PP és un dels màxims dirigents de la Plataforma ultra que pretén unificar tots els anticatalanistes.

Vidal Quadras (foto: arxiu / Xavier Gómez), participà en el que havia de ser, dia 21 de març a Palma, l'acte de presentació pública de la Plataforma anticatalanista. Va ser un acte de presentació i d'escissió alhora.

Durant l'estiu de 1996 un grup de gent vinculada a aquests grups és rebuda pel president Matas. Aquell acte és utilitzat publicitàriament pels anticatalanistes com a mostra de legitimació. Matas, però, se'n guarda molt d'aparèixer en la foto de família amb els ultres. Abans d'acabar l'any els grups anticatalanistes mallorquins s'agrupen sota la Plataforma Cívica de Defensa de Sas Llengos Balears. Immediatament s'alien amb l'Associació de Defensa del Castellano eivissenc, entitat que enguany afegirà al seu nom "y del Ibicenco". Una de les primeres activitats és demanar una nova reunió amb el president Matas. Segons el comunicat de premsa -redactat en castellà- del 31 de gener, l'objectiu és "plantejar al president, juntament amb un extens programa d'aquesta associació, de recuperació de les nostres tradicions, tota una sèrie de reivindicacions, entre les quals

illenca, que les qualifica de manipulacions evidents.

L'estratègia, a partir d'aquell moment és doble: atacar l'OCB i pressionar el PP i el govern. Citant la Plataforma ultra, el diari de Madrid relacionava (dia 7 de febrer) l'OCB, l'insubmis Tomeu Martí i Joves per la Llengua amb

ARXIU

Jaume Martorell, president de l'associació anticatalanista Centro Cultural Mallorquí. Martorell fou condemnat per cremar el repetidor de TV3 a Mallorca.

destaca la suspensió de subvencions a entitats com l'Obra Cultural Balear, que treballa per la implantació i independència dels Països Catalans i que renega de les nostres llengües legítimes: el mallorquí, menorquí, eivissenc i castellà". La plataforma espanyolista és, des de la seva fundació, presidida per Fernando de Oleza, essent un dels seus màxims dirigents l'ex-senador del PP, Joaquim Cotoner.

Ben relacionats amb l'espanyolisme ultra de Madrid, tot d'una reben les benediccions de l'Abc, que es converteix en el seu portaveu, amb preteses informacions que sovint són criticades per la premsa

La Plataforma, amb el suport informatiu d'Abc, ha atacat sense treva des de la seva creació l'Obra Cultural Balear.

Herri Batasuna, que formarien un "marc fora del nostre ordenament constitucional que tant ens ha costat" i que treballa "de forma clara per la independència dels Països Catalans i la imposició del català com única llengua" a Balears i tot finançat "amb exagerades subvencions de diner públic".

El 4 de febrer es produeix la segona reunió de la Plataforma -acompanyada de l'associació espanyolista d'Eivissa- amb Matas. Novament, el president rebutja la possibilitat d'aparèixer en públic devora els ultres, però ells interpren la reunió molt a la seva manera: "ha anat molt bé", "estam

contents amb aquest govern i ens agrada com ho està fent", diu el president de la Plataforma, Fernando de Oleza, a la sortida de l'audiència amb Matas. Presidència insisteix a dir que "totes les persones que demanen audiència són rebudes pel president", llevant importància a la reunió.

La desil·lusió. Els anticatalanistes veien obert el camí. Semblava que el govern es plegava als seus desitjos. Per Palma corria el rumor que estava a punt de veure la llum un decret del Govern sobre ensenyament en català que podria recollir, en essència, les tesis ultres: absoluta llibertat per elegir la llengua.

L'amarga sorpresa per als espanyolistes es produeix el mes de febrer. El Govern anuncia el decret de mínims d'ensenyament en català, que pretén assegurar el mínim del 50% en català. La resposta de la Plataforma no es fa esperar. El president, Fernando de Oleza, publica en el diari *El Día del Mundo* -dia 12 de març- una llarga carta al director on es queixa que el projecte del govern "nega als pares el seu dret a escollir la llengua" (...) "en perfecta sintonia amb la gran sacerdotessa del catalanisme insular, Aina Moll, que qüestiona la llibertat dels pares per decidir sobre l'ensenyament dels seus fills". No acaba aquí, també ataca directament el PP, al qual acusa de fer una "gran estafa" i de ser "laminador del bilingüisme balear-castellà", o de fer una llei de caràcter "feixista"...

El cas d'Eivissa. Si en el cas de la pressió al Govern, els anticatalanistes han fracassat, no passa el mateix a Eivissa. A les Pitiüses existeix l'Associació de Residents Europeos que uneix un nombre indeterminat de ciutadans de la Unió Europea. Aquesta futura bossa de vots és atesa pel PP, que ha creat una comissió *ad hoc*. Aquesta comissió plantejà a l'executiva insular del partit la necessitat d'afavorir la integració dels ciutadans europeus. La junta va fer seu el suggeriment i la setmana de Pasqua aprovava una petició, adreça-

da a totes les institucions pitiuses –Consell i ajuntaments– perquè “intensifiquin l’ús del castellà i l’anglès” per tal “d’afavorir la integració” dels europeus residents.

Immediatament, l’associació espanyolista va felicitar el PP per aquesta iniciativa “de defensa de l’ús del castellà” i aprofità per criticar de passada la senadora Pilar Costa “que pretén el monolingüisme català”.

El conseller de Cultura del Consell Insular d’Eivissa i Formentera, Joan Marí i Tur, es desmarcà tot d’una d’aquesta iniciativa: “el castellà ja està prou potenciat a les Pitiüses i la llengua que cal potenciar és el català, que està més desprotegida”, i insistí a dir que “són els estrangers els qui han d’aprendre el català si volen integrar-se realment a la societat pitiusa”. Per la seva part, el president de l’associació dels residents europeus, Giorgio Fanni, va fer públic un comunicat en el qual assegura: “no desitjam tractaments especials ni volem potenciar l’ús del castellà. És suficient que es compleixi i es practiqui el bilingüisme”.

L’espectacle de Vidal Quadras. La posada de llarg de l’espanyolisme més ultra va arribar el passat 21 de març, a Palma. La Plataforma convidà l’ex-dirigent del PP a Catalunya, Aleix Vidal Quadras. Mentre durà la conferència –amb una assistència de públic d’unes 400 persones– no passà res. Però quan s’inicià el torn de preguntes, el desastre fou total. Un

ARXIU / VICENT MARI

ARXIU / JOAN CELIA

A l’esquerra, Joan Marí Tur, que s’ha desmarcat de la petició del seu partit d’afavorir el castellà a Eivissa.

A la dreta, el conseller d’Educació i Cultura del Govern balear Joan Flaquer, que, juntament amb els seus familiars, ha rebut amenaces ultres i que s’ha convertit en objectiu dels espanyolistes pel decret de mínims que assegura almenys la meitat de l’ensenyament en català.

gonella –anticatalanista secessionista que defensa la no catalanitat del mallorquí– demanà en mallorquí a Vidal si creu que el mallorquí, valencià i català són la mateixa llengua. Quan l’ex-dirigent popular contesta en català –havia parlat fins aleshores en castellà– es produeix el cisma. A crits de “fora catalans” una part del públic –Jaume Martorell entre d’altres– abandona la sala. Un acte que havia de representar la gran festa de l’anticatalanisme es converteix en una brega entre ultres. Fins i tot ha d’intervenir un guarda de seguretat per posar-hi pau. Els més exaltats acusaven de “traïció” Cotoner i Oleza –que presidien l’acte asseguts devora Vidal Quadras– per haver portat un català que els parlava en català.

El gonella que havia provocat tot l’enrenou va publicar el passat 31 de març a *El Día del Mundo*, un article on explicava –en castellà–

la versió dels fets i acabava dient que “els qui han donat suport amb la seva firma a aquesta plataforma pensant que defensaria les llengües de Balears haurien de replantejar-se aquest suport. Ha quedat ben clar que aplaudeixen qui renuncia al malloquí i xiulen qui surt a defensar-lo. Jo ja ho sabia, però era necessari posar-los en evidència”.

Tot i el desastre de la conferència de Vidal Quadras i el fracàs en l’empaitament al govern Matas, els espanyolistes no desisteixen. Continuen marcant l’OCB. Ara els anticatalanistes han aprofitat l’anunci de la Trobada per la llengua al Monestir de Lluc –dia 13 d’abril– per pressionar el bisbe de Mallorca, Teodor Úbeda, perquè no “permeti” que el prior del monestir participi en els actes o que cedeixi les instal·lacions per fer la Trobada de l’OCB.

Miquel Payeras

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball

(L'entenen: i)
l'atenem

FONS
SOCIAL
EUROPEU

Servei Català de Col·locació

Si necessita cobrir un lloc de treball a la seva empresa
té a la seva disposició els telèfons 902 22 11 11 i 902 22 10 44 (*)

(*) L'àmbit d'actuació del SCC legalment es cèntrica a Catalunya